

Gemensamma examensdelar i samarbete

Med integrering avses i det här sammanhanget en förening av studierna i gemensamma examensdelar med studier i yrkesinriktade examensdelar. Det görs både innehållsmässigt och fysiskt så att studierna sker så att man drar nytta av olika slags lärmiljöer. Integreringen genomförs på många olika sätt och på många olika nivåer som ett samarbete mellan GEM-lärare och yrkeslärare.

1. Innehållsmässig integrering

- Innehållet i studierna i gemensamma examensdelar förenas med ämnesteman i de yrkesinriktade studierna.
- När studiematerialet väljs samarbetar GEM-lärarna ofta med yrkeslärarna. På det sättet kan man i studierna i de gemensamma examensdelarna utnyttja exempelvis samma autentiska manualer, instruktioner, säkerhetsanvisningar osv. som i de yrkesinriktade studierna.
- Till undervisningssituationerna väljer man sådana uppgifter som ligger så nära yrkets vardagssituationer och arbetsuppgifter som möjligt.

Exempel:

Den studerande utarbetar t.ex. en video, en skriftlig produkt eller en beskrivning av ett arbetsmoment i den arbetsuppgift som för tillfället studeras på sitt modersmål, det andra inhemska språket eller på ett främmande språk.

2. Innehållsmässig och delvis integrering i lärmiljön/delvis samtidig undervisning

- En del av studierna i gemensamma examensdelar genomförs i yrkesmässiga lärmiljöer och/eller som samtidig undervisning.
- Studierna genomförs dels som teoristudier och dels i yrkesmässiga lärmiljöer eller så att en del genomförs på arbetsplatser. Implementeringen kan betyda en konkret fysisk förflyttning av undervisningen, men ibland kan det också betyda t.ex. distansuppgifter som är nivellerade med arbetsuppgifterna på en arbetsplats.

Exempel 1:

Fastighetsskötarens studier i det andra inhemska språket genomförs så att man studerar i klassrumsmiljö, i nätmiljö och i lärmiljöer i yrket, som till exempel i lagerutrymmen och i samband med arbeten på gårdsområden. Kommunikation gällande arbets-säkerhet samt yrkesmässig kommunikation studeras och tränas i alla de ovan nämnda lärmiljöerna under handledning av GEM-läraren.

Exempel 2:

Studierna i Upprätthållande av arbetsförmågan och välbefinnandet förenas med de yrkesinriktade studierna inom Rengörings- och fastighetsservicebranschen (Produktion av kundorienterade rengörings- och fastighetstjänster och Underhållstädningstjänster). Hälften av studierna genomförs som samtidig undervisning av GEM-läraren och av yrkesläraren i en yrkesmässig lärmiljö. GEM-läraren handleder i frågor gällande arbetsergonomi, näringssaker, fothälsa. Vid sidan av arbetet hålls branschspecifik pausgymnastik och man använder redskap som finns till hands. I gymnastikutrymmena ordnar man med motion som upprätthåller arbetsförmågan och bidrar till återhämtning från arbetet och ger avslappning.

Exempel 3:

Språkstudierna förenas med yrkesinriktade studier inom Restaurang- och cateringbranschen. Studierna sker turvis i ett klassrum och i en yrkesmiljö. Under ledning av GEM-läraren förbereds köksarbetet på det språk som studeras. Tillsammans med yrkesläraren studeras de recept som man för varje gång kommit överens om samt central kommunikation gällande hygien, arbets säkerhet, matlagning och städning. Köksarbetet genomförs som samtidig undervisning av GEM-läraren och av yrkesläraren. Även bedömningen av språkkunskaperna genomförs i samband med köksarbetet.

3. Innehållsmässig och i sin helhet även en lärmiljömässig integrering

- Studierna i gemensamma examensdelar har i sin helhet kopplats ihop med de yrkesinriktade studierna och arbetena och GEM-läraren är med i den yrkesmässiga lärmiljön.
- Dessutom kan de studerande utföra uppgifter som hör ihop med arbetet, och som GEM-läraren handleder t.ex. på nätet.

4. Samtidig undervisning hela tiden

- Studierna i gemensamma ämnen och de yrkesinriktade studierna genomförs som samtidig undervisning.
- GEM-läraren och yrkesläraren handleder tillsammans studierna, som kan genomföras dels i klassrumsform, dels i en yrkesmässig lärmiljö, och dels som nätstudier.

Exempel:

Temainriktad undervisning i fordonsmekanikernas yrkesinriktade studier. GEM-läraren, yrkesläraren och delvis även arbetstränaren planerar och genomför tillsammans en helhet med temat arbetslivsfärdigheter, arbetslivsinriktad kommunikation. Inom ramen för temat studerar man bl.a. arbetslivsfärdigheter, arbete i en arbetsgemenskap, talkommunikation i arbetslivet samt icke-verbal kommunikation, hur man skriver en cv och söker jobb. Studierna sker i många olika lärmiljöer.

5. Integreringen genomförs som en del av en större helhet, ett projekt, en exkursion e.d.

- Integreringen genomförs som en del av ett projekt eller en integration.
- Studierna är då branschövergripande och kopplas till flera olika studieinnehåll.

Exempel:

Studerandena i företagsekonomi besöker t.ex. ett Ung företagsamhet-evenemang. De studerande får både av GEM-lärarna och av yrkeslärarna inlärningsuppgifter som anknyter till besöket, och dessa går man tillsammans igenom efter besöket. I främmande språk kan uppgiften t.ex. vara att muntligt och skriftligt kort presentera ett företag enligt anvisningar som getts på förhand.

6. Integrering på den personliga arbetslivsstigen

- Studierna i gemensamma examensdelar skräddarsys i sin helhet för lärande i arbetet och den ifrågavarande arbetsmiljön
- Den studerande studerar i huvudsak i arbetslivet. I det fallet integreras den studerandes studier i gemensamma examensdelar i arbetsplatsens arbetsmiljö. Den studerande utför självständigt sina inlärningsuppgifter som är kopplade till arbetet och går ibland för att träffa läraren. Hen kan också få handledning av läraren i nätmiljö.

Exempel:

Den studerandes studier i främmande språk kopplas ihop med arbetslivet. Den studerande får handledning av läraren och studieuppgifter som anknyter till arbetssituationer på arbetsplatsen. Efter studier på egen hand kommer den studerande överens om en träff med läraren och visar sitt kunnande. Den studerande berättar muntligt om saker gällande sitt arbete och arbets säkerheten på sin egen arbetsplats. Dessutom presenterar den studerande sina skriftliga produkter som man kommit överens om att ska presenteras.

Integreringens utgångspunkter

- Integreringen ska utgå från den studerande. När man planerar den ska man reflektera över vilket integreringssätt som bäst stöder de studerande som det är fråga om. För en del lämpar sig klassrumsstudier bättre, för andra åter ett sätt som genomförs i samband med arbetet.
- Man behöver se till att integreringen inte försvagar den studerande möjligheter att uppnå de centrala målen som uppställts i examensgrunderna.
- Det är viktigt att bedöma vilka innehåll i studierna som är sådana att den studerande kan kombinera två saker som ska studeras.
- Det är också viktigt att reflektera över integreringens omfattning, tidpunkt och beröringspunkter med de yrkesinriktade studierna. Alltså: ska man integrera studierna i ett helt delområde av gemensamma examensdelar eller bara en del av det.

- Integreringen genomförs bäst om det finns tillräckligt med tid för planering av den och om den görs i samarbete mellan GEM-läraren och yrkesläraren.
- Om studierna i gemensamma examensdelar integreras i yrkesmässiga lärmiljöer ska faktorer gällande säkerheten uppmärksammas. GEM-läraren behöver i den yrkesmässiga lärmiljön och i arbetssituationerna ett arbetspar som känner till arbetarskyddsfrågorna.
- För att lyckas kräver integreringen, särskilt den samtidiga undervisningen, att lärarna har en gemensam syn på innehåll, mål, genomförandesätt samt på en tydlig arbetsfördelning.

Integreringens fördelar

- En del av de studerande motiveras mera av studier som genomförs i yrkesmässiga arbetsmiljöer.
- En del av de studerande lär sig bättre när sakerna behandlas och/eller blir synliga i en bekant miljö.
- Det kan hända att de studerande kan visa nya sidor hos sig själva och nytt kunskande för GEM-lärarna och yrkeslärarna.
- De studerande och lärarna blir på ett nytt sätt bekanta med varandra i annorlunda lärmiljöer.
- Också lärarna hamnar utanför sin bekvämlighetszon och lär sig nytt.
- För de studerande är det i allmänhet trevligt att i samband med arbetet få "lära" GEM-lärarna något som de känner bra till.
- Inom personalen blir man också bättre bekant med varandra och lär sig också i interaktionen, vilket ökar samhörigheten.
- Nya sätt att lära sig och nya lärmiljöer livar upp vardagen.
- Det är givande att utveckla ett eget arbetssätt, och arbetsmaterial och lärmiljöer.

Integreringens utmaningar

- För att integreringen ska fungera bra och främja lärandet kräver den en hel del planering och samarbete, något som ofta är utmanande att genomföra inom ramen för tidtabellerna i vardagen.
- GEM-lärarna handleder studerande i flera olika branscher. Det är ofta svårt att vara flexibel ifråga om tidtabeller. På samma sätt är yrkeslärarna upptagna med sitt eget arbete.
- De studerandes individuella lärstigar kan innebära utmaningar för planeringen och genomförandet av integreringen eftersom de studerande kan avancera i väldigt olika takt i sina studier. En studerande kunde redan bra börja tillämpa det som hen lärt sig i yrkesmässiga lärmiljöer, medan en annan åter först håller på att komma igång med de grundläggande sakerna.
- Om den studerande studerar i hög grad i arbetslivet borde hen klara av att studera väldigt självständigt. Ofta behöver den studerande ändå också handledning av en lärare i sina studier.

- Alla studerande klarar inte av att samtidigt studera två saker (gemensamma + yrkesinriktade examensdelar). Det skulle vara viktigt att åtminstone det ena ämnet som studeras integrerat skulle vara bekant.
- Man behöver grundligt tänka efter på vilka sätt de studerande lyckas uppnå de centrala målen i examensgrunderna för kunnande i de gemensamma examensdelarna.
- Det finns många olika sätt att genomföra integreringen och studerandegrupperna är mycket olika. Ett sätt passar för en grupp, ett annat för en annan grupp. Bara genom att pröva sig fram och skaffa sig erfarenheter kan man komma på modeller som fungerar. Därför är det utmanande för en läroanstalt att finna gemensamma processer för att genomföra integrering.

Integreringsprocessens faser i ett nötskal

1. GEM-läraren och yrkesläraren funderar tillsammans på möjligheterna för integrering i fråga om de studerande, studier och tidtabeller som det gäller.
2. Man kommer överens om tiden för gemensam planering (GEM-läraren, yrkesläraren, arbetstränaren)
3. Samplanering. Man reflekterar över vilka innehåll man ska genomföra starkt integrerat och funderar över vad som är det centrala innehållet i dessa. Man för fram idéer till material, integreringens tidpunkt, genomförandesätt och kommer överens om arbetsfördelningen.
4. Integreringen genomförs. Diskussion om hur den fungerade och sättet att genomföra integreringen ändras enligt behov och möjligheter.
5. Utvärdering och idékläckning kring hur integreringen av samma innehåll kan utvecklas till följande gång eller möjligheterna att följande gång pröva på något helt nytt innehåll eller på ett nytt sätt.

Ytterligare info:

Sirkku Heikari-Perttilä sirkku.heikari-perttila@spesia.fi

Rita Hintsala rita.hintsala@spesia.fi